

כניסת שבת: 18:39

יציאת שבת: 19:52

רבנו תם: 20:31

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת - ראה

תשמעו סיפור שלא סיפר מעודו. את הדברים שמענו מפי הרה"ג רבי יעקב בייפוס מחבר סדרת הספרים המופלאה 'לקח טוב', ומי שזכה ליצוק מים על ידיו של המשגיח מרן הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל בישיבת כפר חסידים. ר' אלי, מספר הגרי"י בייפוס, היה נוהג לומר את שיחותיו בשבת, לאחר סעודה שלישית, לפני תפילת ערבית. בשנת-חיינו האחרונה עזב את הישיבה ועבר לשכונת 'בית וגן' בירושלים (וראש הישיבה, מרן הגר"א משקובסקי זצ"ל, המליץ על כך בהספדו את הפסוק 'נקי יהיה לביתו שנה אחת'). זמן קצר לפני כן, דהיינו כשנה וחצי לפני פטירתו, עלה המשגיח לבימה כדי למסור את שיחתו, ולפני-כן הפתיע את הבחורים בהודעה קצרה. 'אני רוצה לבקש עכשיו דבר-מה מהקב"ה, והנני מבקש מה'עולם' שיענה אמן על כך'. הבחורים בישיבה תמחו מאוד על ההודעה, ולא ידעו מה המשגיח מתעתד לבקש. רבי אליהו לא השאיר את הבחורים בפליאה זמן רב. 'אני מבקש מהקב"ה שייתן לי עוד ראש-השנה ויום-כיפור אחד' - - - וכל הציבור ענה 'אמן' בקול רם ...

ואגב, הרבנית חנה ע"ה (אחותו של מרן הגר"א משקובסקי זצ"ל) שאלה את המשגיח, אם כבר מבקשים מהש"ת, אפשר לבקש שיתנו לך עוד הרבה ראש-השנה... למה רק פעם אחת?

והמשגיח השיב לה: בגיל הזה שבו אני נמצא, כל שנת-חיים היא מתנה, ואין זה מן הנימוס לבקש מתנות גדולות...! למדנו עכ"פ את חשיבותם של ימי התשובה שלפנינו, ואת סגוליותם, וכמה הם יכולים לתרום לנפש האדם. הרי מרן המשגיח היה אז בשיא גדלותו התורנית, והוא היה באמת אחד מאישי המוסר הגדולים שקמו לעם היהודי בדורות האחרונים! ובכל זאת הוא מבקש בתחנונים עוד ראש-השנה ויו"כ אחד!

מרן הגר"י זילברשטיין סיפר שישב פעם באוטובוס ליד ראש ישיבת לומז'ה, הגאון רבי יחיאל מיכל גורדון זצ"ל, ושמע שהוא אומר לת"ח אחד, שפירוש הפסוק (תהילים, פרק קל"ט פסוק י"ח): אֶסְפְּרָם מִחֹל יָדְבוֹן וכו', הוא, שהזכויות של מי שמשפיע על אחרים, הן עצומות, עד שאי אפשר לספורן, כחול אשר על שפת הים.

הגרי"מ גורדון נקט בדוגמא שיהודי יגיע לבית דין של מעלה, ובין יתר זכויותיו יגידו לו שלמד בשעה 3 בלילה. יתפלא הלא ויאמר, הרי באתי לעולם האמת, וכיצד אפשר להעיד עליי דברי שקר ולומר שלמדתי בשעה כזו, בעוד שמעולם לא קרה לי כדבר הזה? ואז ישיבו לו, שאמנם במציאות למדת רק עד 11 בלילה, אבל אדם שישב בבית המדרש, נדבק בחשק שלך, וישב ולמד עד השעה 3. וגם השעות הללו נזקפות לזכותך. (קול ברמה)

וְשִׁמְרֶתֶם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם (יא,לב)

פעמים שאדם צריך לעשות חשבון של שכר מצווה כנגד הפסדה בשביל לשמור את חוקי ומשפטי התורה. סיפר הרה"ג ר' יעקב גלינסקי זצ"ל שבפולין ורוסיה לא גדלו אתרוגים, היו מייבאים אותם מהארצות החמות, וגם הם הגיעו על ידי קשיים מרובים בשל התנאים הגרועים שבדרך, רבים נפסלו ואלה שנותרו מחירם הרקיע שחקים. ולכן הקהילות היו קונים עבור הציבור כולו.

שנה אחת באלול עמד ה'חפץ חיים' בבית הכנסת ואמר "החגים מתקרבים וכל אחד חושב לעצמו – אילו הייתי עשיר אז הייתי רוכש לעצמי אתרוג לולב וכל ארבעת המינים בעצמי. ואם הייתי עשיר מופלג אז ודאי כל ארבעת המינים היו בהידור גדול מאוד – המצווה שווה כל הון שבעולם, לקיים מצווה מן המובחר הדר שבהדר ולו פעם אחת! ובל נשכח שביום הראשון מצוות ניטלת לולב היא מדאורייתא ובשאר הימים מדרבנן זכר למקדש..."

ואז ה'חפץ חיים' הרים את קולו ואמר "ומילה אחת של תלמוד תורה, שכרה רב ועצום הרבה יותר מהאתרוג המהודר ביותר!! ואף יותר מכל ארבעת המינים ושופר ומצה ומכל תרי"ג מצוות גם יחד!!!

ובדקה אחת אפשר לומר מאתיים מילים. אלף בחמש דקות כתרי"ג אלפי מצוות. ובכל אופן מאחרים לסדר בחמש דקות..." המשיך ר' יענקלה ואמר שדרשה זו הרעישה את הלבבות. אך משום מה שקי העבירות כבר מוכנים ואנו ישנים! הרי לנו שאדם יכול לעשות מצווה בהידור, אך שכח להשקיע במקום הכי מובחר שהוא לימוד התורה הקדושה שהיא מעל הכל...

מסופר על אדם אחד שהיה גר בעיר הסמוכה לגבול ובכל יום היה עובר כשהוא רכוב על אופניו אל המדינה השכנה לצורך פרנסתו. יום אחד הבחינו שומרי הגבול שבחזרתו לפנות ערב נשא עמו על האופניים דלי מלא חול, כאשר שאלוהו מה יש לו באמתחתו?

אמר להם שהוא מתכוון לבנות בית הואיל ומחיר החול במדינה הסמוכה הינו זול ביותר הוא מתכוון להעביר מדי יום כמות שיכול לשאת עמו. סיפורו לא שכנע את אנשי המכס אשר חשדו שבתוך החול הוא מטמין חפצי ערך מוברחים והיו בודקים אותו כל הזמן אך לא מצאו כלום.

כך נמשך העניין ימים רבים, בבוקר היה חוצה את הגבול כאשר על אופניו תלוי דלי ריק, ובערב היה שב ועמו דלי מלא חול. במשך תקופה ארוכה היו אנשי המכס בודקים את החול ולא היו מוצאים כלום. כיוון שכך הסתפקו בבדיקות פתע מפעם לפעם.

יום אחד הודיע האיש לשומרים "היום הוא היום האחרון להובלות החול, מלאכת הבניה הסתיימה ושוב אינני זקוק לחול. ליתר ביטחון ניגשו השומרים לסנן את החול אך גם הפעם לא מצאו בו כלום. לפני שהמשיך האיש בדרכו, ניגש אליו אחד השומרים ואמר לו "הסיפור שלך לא נראה לי אמיתי. אני מבין שהשכלת להערים עלינו, אנא ספק את סקרנותי וגלה לי את האמת ואני מבטיחך שלא יאונה לך כל רע ולא תיענש על מעשיך!

חיך האיש ואמר "אילו הייתם מתבוננים היטב הייתם רואים שבבוקר הייתי רכוב על אופניים ישנים ובערב הייתי שב רכוב על אופניים חדשים! במדינה השכנה מחירים של האופניים הינו זול מאוד הייתי יוצא לדרך רכוב על אופניים ישנים ומחליף אותם מעבר לגבול באופניים חדשים. את החדשים הייתי קונה במחיר מוזל ומוכרם במדינתנו ביוקר רב.

אתם נתתם ליבכם לחול ובשל כך יכולתי להעביר את האופניים באין מפריע ולהתעשר מהברחתם. כך הוא מדרכי היצר הרע להסיח את דעתו של האדם מהרווח הגדול ולתת לאדם להתעסק בזוטות על כן צריך האדם לתת תמיד על ליבו ולחשב הפסד מצווה כנגד שכרה. (מתיקות ועריבות התורה)

וְאֵת הַקִּלְלָה עַל הָרַעֲבֵל (יא,כט)

כתב הרב יהודא פתייא זצ"ל (שהשבוע יום פקודתו – כז' אב) על אותם ארבעה שמתו בעטיו של נחש ארבעה אלו לא היו צריכים למות כלל אבל משום חטא אדם הראשון עם הנחש הקדמוני – מתו), שיש מחלוקת בין הזוהר לגמרא. הגמרא (בבא בתרא יז) כותבת כי אותם ארבעה הם: 'עמרם אבי משה, ישי אבי דוד, כלאב בן דוד ובנימין בן יעקב'.

הזוהר הקדוש (ח"א בראשית דף נז): כותב כי אותם ארבעה הם: 'עמרם אבי משה, ישי אבי דוד, בנימין בן יעקב, לוי בן יעקב'. ההבדל בין הגמרא לזוהר הוא: 'כלאב בן דוד' – בגמרא ו'לוי' – בזוהר.

כותב הרב כי אם נעשה ראשי תיבות של אותם ארבעה צדיקים אליבא דהזוהר הקדוש (עמרם, ישי, בנימין, לוי) – ר"ת: עֵיבָל, וזה מה שאומר הכתוב: וְאֵת הַקִּלְלָה (של הנחש הקדמוני) עַל הָרַעֲבֵל (עמרם, ישי, בנימין, לוי). ('דברי קדש' גיליון 82)

רְאֵה אֲנֹכִי נָתַן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה (יא,כו)

כותבים המפרשים כי המילה 'היום' לכאורה מיותרת, שהרי ניתן לומר: 'ראה אנוכי נותן לפניכם ברכה וקללה', מה מוסיפה המילה 'היום'? זאת ועוד מקשים המפרשים: מדוע התחיל בלשון יחיד 'ראה' וסיים בלשון 'רבים'? אלא צריך לדעת כי בכל יום ויום אדם יכול להחליט באיזו דרך הוא צועד.

וזה מה שכתוב בגמרא (עבודה זרה י): 'יש קונה עולמו בשעה אחת' – ע"י תשובה מאהבה, ועל כך בכה רבינו הקדוש, ועוד שאם זה כך אזי ודאי 'יש המאבד עולמו בשעה אחת' – אם חלילה אדם תוהה על הראשונות.

לכן כתוב: 'רְאֵה אֲנֹכִי נָתַן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה', בכל יום ויום אדם יכול לבחור באיזו דרך רוצה לילך לגבי העניין שהפסוק פותח בלשון יחיד ומסיים בלשון רבים, כותבים המפרשים מספר פירושים: הראשון, אומר רבי יוסף מסלוצק: היחיד משפיע על הכלל. הרבה פעמים אדם זוכה לעשות מעשים טובים ולהתחזק בעצמו ובלי לשים לב הוא מקרב עוד אנשים רבים לקב"ה, לכן פתח בלשון יחיד וסיים בלשון רבים. עניין זה לצערנו עובד גם להיפך, אדם ההולך בדרך שלילית, עלול להזיק לאנשים אחרים אפילו בלי לשים לב. יוצא מכאן ששני אנשים יכולים לעשות את אותו מעשה אבל אחד השפיע על הכלל ואחד לא, בין לטוב ובין למוטב, ועל כן דין שמיים יהיה שונה לחלוטין לכל אחד מהם.

דוד המלך אומר בתהלים (פד, ו): "אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּדִ מַסְלוֹת בְּלִבָּם", וקשה שהרי התחיל בלשון יחיד 'אָדָם עוֹז לוֹ' וסיים בלשון רבים 'בְּלִבָּם'. אלא שכאשר האדם מתחזק בינו לבין עצמו עם קונו – ע"כ כן זוכה לעשות מסילות בלבם של עם ישראל, אדם יחזק אצלו את הידיעה שהוא חי לא רק בשביל עצמו אלא הוא חלק מעם ישראל, האדם משפיע על כלל ישראל ועל כלל העולם כולו. ואין האדם יכול לדעת כמה אנשים קשורים איתו ברמה ישירה וברמה עקיפה.

ועל דבר זה כותב הזוהר הקדוש (ח"ג פרשת נשא קכב): כולנו בעולם הזה כמו בספינה בלב ים ואם אדם עושה חור בחדר שלו, אינו יכול לומר שהוא עושה חור רק בחדר שלו כי אותו חדר נמצא בספינה הכללית של כולם. כל ישראל ערבים זה לזה, אין מציאות כמו שאומרים העם: 'חיה ותן לחיות', כל אדם יעשה מה שהוא רוצה בביתו, דברים כמעין אלו צורמים לכל מי שיש לו השקפה מינימלית של יהדות אמיתית. אותה שבועה שהתחייבנו בהר סיני לשמור את התורה והמצוות היא בין בנגלה (בפרהסיא) ובין בנסתר (בביתו של כל אדם).

פירוש נוסף, אומר הגאון מווילנא: אדם יכול לטעון לפני הקב"ה שהוא 'נגרר' כי היה בסביבה לא טובה – אין זה אמת, אלא יוכל לטעון שהניסיון שלו היה גדול יותר. עם זאת, טענה זו לא תוכל לפתור אותו מאחריות לחלוטין, משום שה' יתברך בהשגחה פרטית הוריד כל נשמה למקומה המדויק ונותן לה את כוחותיה ותעצומותיה לעמוד בתפקידים שלה ובהתחייבויותיה בכל מקום בחייה בעולם הזה. וזה מה שכתוב: 'רְאֵה אֲנֹכִי נָתַן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה' – התחיל בלשון יחיד וסיים בלשון רבים להודיע לנו שגם ליחיד הנמצא בתוך הרבים יש בחירה חופשית של ברכה וקללה, והוא הבוחר. ('דברי קדש' גיליון 82)

וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמָךְ (יג,יח)

ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה הישראלית, רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים. רחמנים דכתיב: "ונתן לך רחמים ורחמך" (יבמות עט.). כיצא בזה אמרו: כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו. וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו (ביצה לב). עוד למדו חז"ל מהפסוק: "ונתן לך רחמים"... כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים (שבת קנא). והיינו מדה כנגד מדה, כמו שאמרו חז"ל: במדה שאדם מודד מודדים לו (סוטה ט).

מעשה בשוחט שהיה מתאכזר על הבריות, מעלים עיניו מהצדקה ואינו מכניס אורחים בצל קורתו. כששמע זאת כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל סירב לאכול משחיטתו. שכן הקפידו צדיקי הדורות שכדי למנוע ממדת האכזריות לבל תחקק בנפשם של השוחטים עליהם לעסוק בעניני צדקה וחסד עם הבריות. לפיכך סבר הרבי כי שוחט אשר לא רק שאינו עוסק בצדקה וחסד אלא עוד מקשיח לבו לעניים ונצרכים, הרי מוכיח שאינו אלא 'שופך דמים' ומה ליהודי כשר לאכול משחיטתו?!

והוסיף רבי מאיר במליצתו: הוא שאמר הכתוב (במדבר כ,כא): "וַיִּמָּאן אֲדָוָם נָתַן אֶת יִשְׂרָאֵל עֶבֶד בְּגִבְלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעֲלָיו. "אָדָם" רָמָז לְשׁוֹחֵט, הַנּוֹלָד בְּמִזְל מַאֲדִים (עיין שבת קנו). -כאשר שוחט ממאן להניח ליהודי להכנסת בצל קורתו, שומה להתרחק ממנו, ולא לאכול משחיטתו!". ('אספקלריה המאירה')

פעם אחת נתקבל שוחט מומחה בקהילה שהיתה תחת השפעת כ"ק האדמו"ר שר שלום מבעלז זצ"ל. מנהג הקהילות היה שהשוחטים בקהילה הם אלו שהיו מכניסים האורחים שנזדמנו למקום. והנה נודע לרבי מבעלז כי אותו שוחט לא נותן לאורחים לעבור את מפתן ביתו.

החליט הרב לפטרו ממשרתו. הלך הלה להתאונן לפני הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל (בעל השואל ומשיב). בחן אותו וראה כי השוחט בקי בכל ההלכות. הלך הרב נתנזון ושאל את הרבי מבעלז מדוע פיטר את השוחט ממשרתו?

השיב לו הרבי: בפרשת עיר הנידחת כתוב "ונתן לך רחמים". איזה רחמים דרוש לקיים מצוה זו? אלא כך ביאור הענין: ישנם אנשים שנולדו במזל מאדים וטבעם לשפוך דם. וכששומעים על מצות הריגת אנשי עיר הנידחת משתדלים לקיים המצוה למלאות תאוותם בהיתר. אמנם לא כך רצון השי"ת. לפיכך נאמר "ונתן לך רחמים..."

שיקיים מצוה זו רק מתוך רחמים למען רצון השי"ת. כך גם בענין השוחט. במה אפשר לבדוק אם מקיים המצוה למען רצון ה' או חלילה כדי לספק טבעו? בזאת יבחן, האם מרחם על הבריות או לא. ומכיון שאינו מכניס אורחים, אף שכך נהגו כאן, חוששני עליו ולכן הודח ממשרתו. ('איש לרעהו')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>